

Forslag til et nyt reguleringssystem

Inflationskrisen har forstærket behovet for en ændret regulering af folkepensionen. Pensionerne reguleres i dag på baggrund af den historiske lønudvikling, og det indebærer, at folkepensionisterne først om et til to år vil få reguleret deres pension, sådan at den er tilpasset den øjeblikkelige lønudvikling. Derfor er der behov for at ændre reguleringen, sådan at den bringes i takt med den forventede lønudvikling.

Faglige Seniorer har to forslag til ny regulering af folkepensionen, samt forslag om at fjerne mindrereguleringen som følge af skatteaftalen fra 2012.

1. Forslag: Pensionerne skal i fremtiden reguleres på baggrund af den forventede lønudvikling.

I dag bliver folkepensionen reguleret efter den historiske lønudvikling. Pensionerne skal udskilles fra det såkaldte satsreguleringssystem og bestemmelserne om regulering i lov om social pension. Reguleringen for det efterfølgende finansår fastsættes af finansministeren hvert år i august på baggrund af den forventede lønudvikling, som vurderes af et særligt løn- og pensionsnævn af uafhængige sagkyndige f.eks. formandskabet for Det Økonomiske Råd.

2. Forslag: Ved overgangen til et nyt system for regulering af folkepensionen fra 2023, skal forskellen mellem lønninger og pension i 2020 – 2022 efterbetales. Forskellen er på i alt 3,1 %.

Når vi ændrer reguleringen af folkepensionen fra historiske løntal til forventede løntal, opstår der et efterslæb, som er opbygget siden 2020. Derfor skal folkepensionen efterreguleres med 3,1 %, sådan efterslæbet indhentes.

3. Forslag: Mindrereguleringen af folkepensionens grundbeløb på 0,75 % som følge af skatteaftalen i 2012 skal fjernes.

Endelig bør man politisk beslutte at fjerne den mindre regulering af bl.a. folkepensionens grundbeløb på 0,75 pct., som er indeholdt i forslag til finanslov for 2023, Det er en beslutning, som rækker 10 år tilbage fra skatteaftalen i 2012, men som ikke har relevans med sigte på de udfordringer, som inflationen medfører i dag.

Baggrund

I slutningen af november 2022 udsendte Udbetaling Danmark meddelelser til landets over 1 mio. folkepensionister med oplysninger om beregning af folkepensionen for 2023 om grundbeløb, pensionstillæg og mediecheck.

Af denne årsopgørelse fremgår desuden beregningsgrundlaget for de enkelte pensionssatser – herunder modregning og fradrag som følge af arbejdsindkomster samt beregning af den personlige tillægsprocent. I januar meddeles grundlaget for beregning af den supplerende pensionsydelse (ældrecheck), når opgørelse af likvid formue pr. 31.12 2002 foreligger.

Det nye element i 2023 er, at man ser bort fra en evt. ægtefælles/samboendes arbejdsindkomst, som var det foreløbige resultat af en bred politisk aftale om at undgå at medtage arbejdsindkomst ved beregning af folkepensionsydelsen.

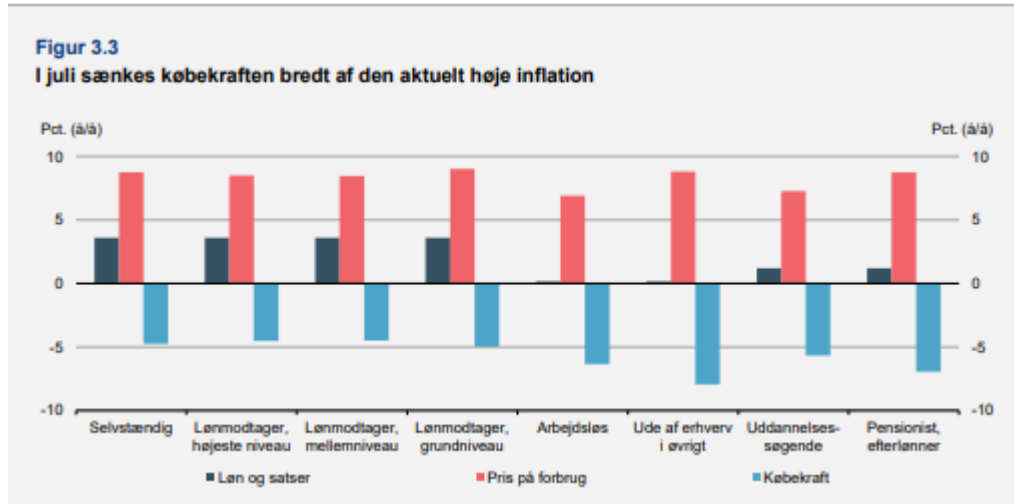
Beregningen sker på grundlag af den regulering af satser og fradrag, som er indeholdt i lov om social pension. Udbetaling af folkepension fordrer, at der enten er vedtaget en finanslov, som giver bemyndigelse til en regering om at udbetale ydelser. Da dette – med den foreliggende manglende politiske afklaring i Danmark – næppe forventes at være sket inden 1. januar, så skal der vedtages en særlovgivning – en bevillingslov – som giver administrationen mulighed for at foretage udbetalinger af sociale pensioner.

En nærmere gennemgang af satser og fradragsniveauer for 2023 sammenlignet med satserne for 2022 viser flere – for ikke at sige mange forskellige reguleringsprocenter. Det kalder i sig selv på overvejelser om at få forenklet dette komplekse beregningssystem, som der redegøres nærmere for nedenfor.

Udvikling i priser, lønninger og pensionssatser

Pensionisterne er den befolkningsgruppe, som lige nu får den største udhuling af købekraften. Det viser en analyse i regeringens økonomiske redegørelse fra august 2022, hvor pensionisterne mister helt op til 7 % af købekraften. Hvorfor skal pensionisterne i denne alvorlige situation så betale for den 10 år gamle skattereform?

Figur 1.

Kilde: Finansministeriet: økonomisk redegørelse, august 2022

Det store fald i købekraften hos pensionisterne og øvrige grupper udenfor skyldes den lave satsreguleringsprocent på 1,2, som var udmålt på baggrund af den relativt lave lønstigning i 2020. Dertil kommer en afdæmpet regulering på 0,75% som følge af skatteaftalen i 2012 samt et forhøjet bidrag til obligatorisk pension.

De pensionister, som får ældrecheck er blevet delvist imødekommet med en ”check” på 2.500 kr. i sept. og 2.500 kr. i januar 2023. Socialdemokratiet vil fortsætte med et yderligere tilskud til denne gruppe på 5.000 kr. over de næste år. Det er hjælpsomt, men det er kun et mindretal af pensionisterne, som får glæde af denne disse ekstraordinære tilskud.

I nedenstående oversigt er tallene for inflation, lønudvikling og reguleringsprocenter af folkepensionen listet over hinanden. Det bygger på beregninger og prognoser fra Det Økonomiske Råd og tal fra forslag til finanslov 2023. Der er ikke prognoser for regulering af pensionerne for perioden 2024 og frem til 2030. De vil stige som følge af lønudviklingen. Men problemet lige nu er, at pensionerne ikke følger med i takt med priser og løn i en situation med en buldrende inflation.

Figur 2.

	2020	2021	2022	2023	2024	... 2030
Priser	0,5	2,1	8,1	5,1	0,8	1,5
Lønninger	2,2	2,6	3,8	5,2	4,5	3,4
Pensioner	2	2,3	1,2	3		

Kilder: Det Økonomiske Råd, efterår 2022 samt forslag til finanslov 2023

Det er en ny situation med inflation og det er en ny situation med faldende realløn. Vi har tværtimod haft lave priser og relativt lave lønstigninger, hvis man ser på billedet af de sidste 20 års udvikling. Vi har haft stigende realøkonomi for både lønmodtagere og pensionister.

Nu er der en periode med faldende realøkonomi. Men her bliver pensionisterne ekstra hårdt ramt, fordi deres regulering er baseret på lønudviklingen fra 2 år før. Der foreligger ikke prognoser om pensionernes udvikling fra 2024 og fremefter. Men med de nuværende regler vil pensionerne følge lønudviklingen med forsinkelse på 2 år.

Det lovmæssige grundlag for regulering af pensionsatser

Regulering af folkepensionen er kompliceret og er et samspil mellem lov om sociale pensioner og lov om satsregulering. I mange år har folkepensionen fulgt de øvrige overførselsindkomster efter satsreguleringsloven, som blev besluttet i 2001.

Men fra 2020 blev folkepensionen delvis udskilt og skulle som udgangspunkt følge lønudviklingen. Men der er en del overgangsbestemmelser. Og først fra 2024 bliver princippet om at følge lønudviklingen gennemført fuldt ud.

Folkepensionens forskellige beløb reguleres en gang årligt d. 1. januar efter lov om sociale pensioner. Det sker efter § 49 stk. 3, som fastlægger, at beløbene reguleres med 2,0 pct. tillagt den såkaldte satstilpasningsprocent for det pågældende finansår.

Tilpasningsprocenten er den procentvise ændring af årslønnen i lønåret i forhold til året forud fratrukket de 2 pct, som er givet på forhånd. For førtidspension og seniorpension samt fradragbeløb for anden indtægt gælder dog, at der bliver trukket 0,3 pct. For finansårene 2018 til 2023 er denne procent 0,75 % som følge af skatteaftalen af 2012. Dvs. at der i 2023 fortsat sker en afdæmpet regulering af mange pensionsatser.

Da man lavede skatteaftalen i 2012, blev det besluttet, at de pensionister, der får pensionstillæg skulle kompenseres med et beløb svarende til de 0,75 %. Derfor er situationen, at grundbeløbet for 2023 reguleres væsentlig mindre end pensionstillæggene for både enlige og ægtefæller/samboende.

Finansministeren bekendtgør hvert år i august satsreguleringen for det efterfølgende finansår. Der er tre procentsatser, som man skal være opmærksom på i forbindelse med regulering af satserne i lov om social pension.

- Satsreguleringsprocenten er som ovenfor nævnt 2,0 pct, dog med undtagelser, hvor der er fratrukket 0,3 procent så den kun er 1,7 procent.
- Tilpasningsprocenten er den procentvise ændring i årslønnen i lønåret forud for bekendtgørelsen af satserne fratrukket de forud givne 2 henholdsvis 1,7 pct.
- Derved når man frem til den såkaldte satstilpasningsprocenten.

For finansåret 2023 er satsreguleringsprocenten 2,7 procent. Tilpasningsprocenten er på 1,0 og satstilpasningsprocenten er på 0,7% jf. Finansministerens bekendtgørelse fra aug. 2022.

For folkepensionen regulering pr. 1. januar 2023 er der på den baggrund flg. resultater.

For de pensionister, som modtager både grundbeløb og pensionstillæg, vil reguleringen samlet være 3 pct (2,0 plus 1,0 pct. jf. lønudviklingen i 2021). Grundbeløbet vil kun blive reguleret med 2,25% altså 0,75% lavere. Pensionstillæggene bliver givet et kompensationsbeløb så de reguleres med 3,6 %.

Der enkelte reguleringsbestemmelser af midlertidig karakter. Mindrereguleringen på 0,75% ophører fra 2024. Der er også et midlertidigt forhøjet fradrag for andre indtægter, som er på 15/30.000 kr., som reguleres, men som samtidig nedsættes med 1/15-del over de næste 15 år.

Konklusioner om reguleringssystemet

For pensionister er det vigtigt at kunne overskue ens pensionsudvikling. Det gælder også for lønmodtagere, som gerne vil overskue ens lønudvikling.

Uden at overdrive kan man konkludere, at det er helt umuligt for pensionister at forstå det komplekse sæt af reguleringsbestemmelser. Derfor bør pensionerne trækkes ud af satsreguleringssystemet.

Og i en tid med stigende priser svært at forstå, at reguleringen følger lønudviklingen med to års forsinkelse. For 2023 er det lønudviklingen i 2021, som bruges. Derfor bliver pensionerne kun reguleret med 3 procent i 2023 selvom lønningerne forventes at stige med over 5 procent i lighed med prisudviklingen.

Et nyt reguleringssystem vil ikke forøge statens udgifter, men blot bringe udviklingen af på højde med den aktuelle lønudvikling.

Hvis den faktuelle lønudvikling ikke følger den forventede lønudvikling, skal der ske en efterfølgende efterregulering.